

СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ КУРОРТНИХ ГОТЕЛІВ

ГАЛАСЮК С. С.

*к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

АПАНАСЕНКО Т. Ю.

*магістрант кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

Функціональне призначення курортних готелів полягає в організації відпочинку та оздоровлення туристів, внаслідок чого до таких засобів розміщення висуваються наступні вимоги:

- розташування в курортних місцевостях з найбільш сприятливими природно-кліматичними умовами (на морських узбережжях, біля річок та озер, поблизу цілющих джерел, у гірських районах) [1, с. 29];
- наявність умов для організації профілактичного та дієтичного харчування;
- передбачення в структурі курортних готелів приміщень для надання медичних послуг лікувально-профілактичного характеру, занять спортом, активного відпочинку і розваг [2];
- наявність у номерному фонді переважно двомісних та сімейних номерів з можливістю встановлення додаткових місць для розміщення дітей.

Курортні готелі розраховані на розміщення та обслуговування клієнтів впродовж тривалого часу. Для надання послуг у таких готелях функціонують кабінети медичного нагляду, інгаляції, масажу, спортивно-тренажерні зали, зали для занять лікувальною фізкультурою, різні типи закладів ресторанного господарства, кінозал, солярій, басейни оздоровчого та лікувального плавання, прокату спортивного одягу й інвентарю тощо. Особливе значення в експлуатації курортного готелю надається організації дитячого відпочинку [3, с. 82]. Цінова політика курортних готелів зазвичай залежить від сезону – у пік сезону вартість обслуговування найвища.

Останнім часом виникла тенденція створення курортних готелів класу «SPA-resort». Комерційний успіх таких засобів розміщення забезпечується за допомогою системи «усе враховано». Однією з головних сервісних служб вважається спеціально обладнаний SPA-центр, який повинен мати басейн із мінеральною або морською водою, ванни з гідромасажним устаткуванням, сауну або лазню.

Основними проблемами функціонування курортних готелів вважаються наступні:

- сезонність попиту, що значною мірою позначається на їх завантаженні;
- наймання і збереження постійного складу кваліфікованого персоналу;
- забезпечення збереження і підтримки будівель та устаткування в належному стані в несезонний період [2].

Варто зазначити, що курортні готелі є у складі готельного господарства будь-якого макрорегіону світу. Відомості про розповсюдження курортних готелів по окремих країнах світу містяться в табл. 1.

Лідером за кількістю курортних готелів (згідно з інформацією, отриманою з Інтернет-порталу Booking.com [4]) вважається Таїланд, в якому розташовано щонайменше 2826 закладів курортного призначення. Перше місце за показником «Питома вага курортних готелів у структурі засобів розміщення» належить Єгипту – 34,2%.

В макрорегіоні «Європа» найбільша кількість курортних готелів (468 од.) знаходиться в Туреччині, яка за методологією UNWTO належить до субрегіону «Південна Європа».

Безумовним лідером в макрорегіоні «Америка» є США, де налічується 1689 курортних готелів, що, однак, становить лише 2,1% від їх загальної кількості. Дана обставина пояснюється дуже великою потужністю та розгалуженістю готельної бази цієї країни.

В АТР частка засобів розміщення курортного призначення в готельному фонді є значно більшою в порівнянні з іншими макрорегіонами світу. Так, наприклад, в Таїланді та Філіппінах практично кожен п'ятий готель позиціонується як курортний, а на Мальдівських островах – кожен четвертий.

Серед країн Близького Сходу найбільш розвинутим в організації діяльності курортних готелів вважається Єгипет (389 од.), в якому кожен третій готель пропонує послуги відпочинку та оздоровлення в межах курортних територій.

Таблиця 1

Відомості про засоби розміщення курортного призначення по окремих країнах та макрорегіонах світу

Макрорегіони	Країни	Загальна кількість засобів розміщення, од.	З них – курортні готелі, од.	Частка курортних готелів у структурі засобів розміщення, %
Європа	Італія	110110	320	0,3
	Франція	58604	138	0,2
	Іспанія	50059	283	0,6
	Німеччина	37881	219	0,6
	Греція	22067	296	1,3
	Туреччина	12916	468	3,7
	Україна	4544	70	1,6
Америка	США	78700	1689	2,1
	Бразилія	25609	186	0,7
	Канада	9518	249	2,3
	Мексика	9004	320	3,5
Азіатська-Тихоокеанський регіон	Китай	35915	266	0,8
	Таїланд	14787	2826	19,1
	Індонезія	10150	460	4,5
	Шрі-Ланка	6278	456	7,3
	Малайзія	4585	278	6,0
	Філіппіни	2737	525	19,1
	Мальдіви	504	114	22,6
Близький Схід	Саудівська Аравія	1617	36	2,2
	ОАЕ	1264	90	7,1
	Єгипет	1135	389	34,2
	Йорданія	431	21	4,9
Африка	ПАР	8451	122	1,5
	Марокко	4129	17	0,4
	Маврикій	794	47	5,9
	Туніс	467	24	5,1

В макрорегіоні «Африка» найбільш потужна курортна база належить Південно-Африканській Республіці – 122 од., однак це лише 1,5% від загальній кількості засобів розміщення даної країни.

За даними порталу Booking.com, в Україні налічується 70 закладів розміщення курортного призначення, до складу яких входять як саме курортні готелі, так й санаторії, бази та будинки відпочинку, пансіонати та профілакторії.

Найбільша кількість курортних закладів, представлених на Booking.com, розташовано в Трускавці та Буковелі.

Сумарний номерний фонд 70 курортних закладів, що розглядаються, дорівнює 5114 од., тобто середня ємкість у розрахунку на одно підприємство становить 73 номери. Загальна інфраструктура курортних готелів включає:

- щонайменше один заклад ресторанного господарства (ресторан, кафе, їдальня, буфет тощо) у кожному курортному засобі розміщення;
- тридцять три SPA-центри;
- двадцять вісім фітнес-центрів;
- сорок чотири басейни відкритого типу;
- двадцять чотири басейни критого типу;
- сорок сім саун або лазень;
- п'ятдесят один дитячий майданчик [складено за 4].

Варто звернути увагу, що не всі засоби розміщення, які аналізуються, мають повний комплекс послуг, необхідних для врахування їх курортними закладами. Крім того, 6 із 70 закладів взагалі не створили жодного курортно-оздоровчого підрозділу в структурі підприємств.

Розподіл курортних готелів за рівнями обслуговування дозволяє зробити висновок, що більшість закладів є некатегорійними (49 од.). Категорію 5 зірок отримали 7 готелів, 4 зірки – 6 готелів, 3 зірки – 7 готелів, 2 зірки – 1 готель, 1 зірка – 0 [підраховано за 4].

В цілому, середній рейтинг курортних готелів України по Booking.com складає приблизно 8 балів із 10 можливих. Більш детальний аналіз оцінок за якість обслуговування в закладах курортного типу визначено у такий спосіб:

- від 5,0 до 5,9 балів отримав 1 готель;
- від 6,0 до 6,9 балів – 8 готелів;
- від 7,0 до 7,9 балів – 20 готелів;
- від 8,0 до 8,9 балів – 31 готель;
- від 9,0 до 10,0 балів – 10 готелів [складено за 4].

Варто зазначити, що на території України існує набагато більше курортних закладів, однак через яскраво виражену сезонність функціонування та обмежений

час експлуатації протягом року їх володарі не вважають за необхідне реєструватися на Booking.com. Отримати повну об'єктивну інформацію про стан розвитку курортних засобів розміщення також не представляється можливим, тому що звіти про готельну базу України не відповідають дійсності, що підтверджується відомостями, опублікованими у статистичних щорічниках країни [5, с. 40].

Таким чином, у порівнянні зі світовими лідерами з розвитку готельного господарства, Україна має невелику кількість засобів розміщення, зокрема курортного типу. Однак проведений аналіз свідчить про наявність певної матеріально-технічної бази для організації туризму з метою «рекреація, дозвілля, відпочинок», яка може бути розширена за умови активізації підприємницької діяльності в курортних зонах України. Крім того, для збільшення загальної ємкості курортних готелів та підвищення їх конкурентоспроможності необхідно розробити комплекс заходів із державної підтримки цієї галузі, зокрема створити та впровадити цільові програми розвитку курортної сфери з урахуванням світового досвіду.

Література:

1. Арбузова Н. Ю. Технология и организация гостиничных услуг: учебное пособие / Н. Ю. Арбузова. – М.: Академия, 2009. – 224 с.
2. Бойко М. Г. Готельна справа: електронний підручник / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К.: КНТЕУ, 2015.
3. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика: навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 472 с.
4. Інтернет-портал Booking.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.booking.com>.
5. Галасюк С. С. Проблеми визначення ємкості готельної бази в Україні / С. С. Галасюк // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія «Економіка». – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2011. – Спецвип. 33. Ч. 3. – С. 36–40.